

SampolaViisi 2015

SampolAviisi

Sisällys 2015

Uusin purjein eteenpäin	3
Pirjo Aarnio - vapaan sivistystyön suurkuluttaja	4
Kiinnostavatko sukusi tarinat - kirjoittaisitko omasta elämästäsi?	6
Nalkuttava pupu	7
Toimistopäällikkö Helena Mäkinen	8
Eläkkeelle opistosta vaan ei yhteiskunnallisten asioiden seuraamisesta	9
Minna Kymäläinen täytti täysiä!	9
Kardemummalla maustettu lanttukeitto ja kanelikerma	10
Hyväntekeväisyyttä Sampolassa: nukkeja ja lastenvaatteita	11
Kesäpirtin albumi 2014	12
Yhdistystoimintaa vuodesta 1924 ja yhteisiä kesiä vuodesta 1929	14
Uudisasukkaana Kesäpirtillä	16
Puhe Kesäpirtistä	16
KKI - kunnossa kaiken ikää, Kesäpirtin kuntokerho	17
Sampolan juhlaseminaari Tulevaisuuden haasteet	18
Päättöföitä	20
Sara Hildén -akatemia mukana LOP-tapahtumassa	22
Puheenjohtaja vaihtui	22
TOP-visa Muumit	23

SampolAviisi 2015
Julkaisija: Tampereen työväenopiston opiskelijat ry

Päätoimittaja: Sirkka-Liisa Jukarainen
sirkkaliisa.jukarainen@gmail.com
puh. 0400 994 767

Toimitussihteeri: Tarja Hänninen

Toimitus: Ulla Myllärniemi ja Matti Tila

Taitto: Tuula Vatanen

Painopaikka ja painosmäärä: Tammerprint Oy, 1000 kpl

Kannet: Marjo Lalli, Tampereen seudun työväenopiston
valokuvauksen jatkokurssi

Arvoisat opiskelijat - 90-vuotisjuhlavuosi jäi historiaan, ja nyt uusin purjein eteenpäin!

Kansalaisopistojen liitto KoL on järjestänyt opiskelijayhdistystapaamisia muutaman kerran viime vuosien aikana ja pyrkinyt aktivoimaan meitä toimintaan.

Elokuussa 2014, kun juhlimme, toiminnanjohtaja **Jaana Nuottanen** sanoi tervehdyspuheessaan - Tulevaisuutta kohden voi edetä monella eri tavalla. Koen, että haastavat ja vaikeat tilanteet ja reunaehdot, esimerkiksi valtion taholta, voivat antaa meille myös tarpeellisen sysäyksen kehittää, monipuolistaa ja laajentaa toimintaamme entistä pontevammin. Ongelmat ovat aina myös mahdollisuuksia uuteen. Jostakin on myös osattava luopua, jotta voi ottaa uusia asioita tilalle. Tämä pätee varmasti myös opiskelijatoiminnan vakauttamiseen ja laajentamiseen. Aina on myös olemassa erilaisia vaihtoehtoja, joiden mukaan päästään eteenpäin – niistä olisi vain jaksettava diskuteerata yhdessä riittävän kauan aivan kuten alkuaikojen opistolaiskuntatyössä tehtiin. Tulee suorastaan ikävä noita menneitä, kultaisia aikoja.

Me päätimme laittaa kortemme kekoon ja kutsuimme kaikki mahdolliset opiskelijayhdistykset mukaan juhliemme merkeissä. Oli todella mukava saada osallistujia monesta toimivasta opistolaisyhdistyksestä juhlintaamme elokuun helteisenä kesäpäivänä.

Juhlaseminaarissa Sampolassa keskustelimme toimintamme olennaisista asioista. FT **Marika Enwaldin** esitelmästä – Tulevaisuuden haasteet – nousi esille konkreettisia tulevaisuuden näkymiä sekä yleisesti yhdistystoimintaan liittyviä arvoja, erityisesti yhteisöllisyyden merkitys. Hän myös viittasi yhdistyksemme sääntöihin ja katsoi, että kaikki säännöissä kirjatut tehtävät ovat jatkossakin tärkeitä.

Esitelmänsä loppupuolella hän pohti vielä yhteisöllisyyden merkitystä voimaannuttavana ja hyvinvointia lisäävänä tekijänä. Parhaimmillaan yhdessä toimiminen tuottaa positiivisia tunteita, iloa ja innostusta. Tätä me tarvitsemme tämän päivän synkistelyyn, kun rahahanoja suljetaan.

Jaana Nuottanen sanoi myös: - Vapaassa sivistystyössä korostuvat omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus. Uskon, että nämä ovat teillekin, arvoisat Tampereen seudun työväenopiston opiskelijat, tärkeitä asioita, joita kannattaa vaalia myös tulevina vuosina ja vuosikymmeninä. Kiitos arvokkaasta panoksestanne työväenopiston toiminnan hyväksi.

SampolAviisi on ilmestynyt kerran vuodessa alkaen vuonna 1992. Silloinen opiston rehtori **Pertti Timonen** innosti meitä lehden tekoon. Suuret kiitokset kaikille lehden toimittamiseen osallistuneille. Seuraava hallitus päättää jatkosta.

”Mitään ei tapahdu, ellei ensin synny haave. Kun annat kaikkesi, se ei ole koskaan liian vähän.” Näillä sanoilla on hyvä lopettaa ja toivottaa kaikille Tampereen seudun työväenopiston opiskelijoille ja henkilökunnalle mukavia opiskeluja ja harrastuksia alkavalle kevätlukukaudelle.

Olkaamme ylpeitä opistostamme ja opiskelijayhdistyksestämme!

Sirkka-Liisa Jukarainen
sirkkaliisa.jukarainen@gmail.com

**UUSIN PURJEN
ETEEPÄIN**

3

Kuva: Studio Karling

SampolAviisi 2015

Pirjo Aarnio - vapaan sivistystyön suurkuluttaja

*Työväenopistosta eläkkeelle jäänyt itämaisen tanssin opettaja Pirjo Aarnio on julkaissut esikoiskirjansa *Bostonin Punainen Hehku*. Halusimme tietää lisää esikoiskirjailijasta, ja haastatelimme häntä. Silloin selvisi, kuinka vähän tiesimmekään hänen muista töistään ja harrastuksistaan.*

Muistelimme, että ainakin yhden Sampol-Aviisin toimittamisessa hän oli aikanaan mukana. Opiskelijayhdistystoimintakaan ei ole ollut Pirjolle vierasta. Hän on useana kesänä veneillyt perheineen Kesäpirtille ja käynyt siellä syömässä ja saunomassa. Kerran hän on yhdistyksensä Mihrimah ry:n kanssa järjestänyt Kesäpirtillä kesäkurssin.

Pirjoa haastatellessa huomasimme, kuinka mielenkiintoinen elämä hänellä on ollut ja on. Miten jo varhaislapsuuden poikkeuksellisen rikas ympäristö loi pohjaa sille yhteisölliselle aktiivisuudelle, joka ilmenee niin hänen töissään kuin harrastuksissaankin kautta linjan.

Lapsuusympäristö

Pirjo on sodan jälkeisiä suuria ikäpolvia. Hän syntyi vuonna 1945 Etelä-Karjalassa Joutsenon kunnassa.

Isä oli Tiuruniemen tuberkuloosiparantolan talonmies. Parantolan henkilökunta perheineen asui sairaala-

la-alueella, niin myös heidän perheensä: isä, äiti ja kolme lasta.

Lapsuuden tärkeitä asioita olivat sairaala-alueella asuvat kaverit ja kaikkinaiset, monipuoliset harrastukset ja yhteiset tapahtumat, jotka tällaisessa miljöössä tähän aikaan yleensä kuuluivat elämään. Pitkälle omavaraisissa parantoloissa kasvatettiin teuraseläimiä, kanoja ja tietenkin puutarhan tuotteita ravinnoksi.

Parantolan henkilökunnan lapset opetettiin säännöllisyyteen ja työntekoon jo varhain. Niinpä Pirjokin oli muiden talon lasten mukana kasvimaalla kitkijänä ja harventajana 12-vuotiaasta alkaen.

Seuraavat koululaisaikaiset työpaikat olivat kilometrin päässä sijaitsevassa Rauhan mielisairaalassa, jossa hän oli lomatuuraajana sairaalan kanttiinissa, postissa, taloustoimistossa sekä puhelinkeskuksessa.

Opintoja, työtä ja työttömyyttä

Pirjo kirjoitti ylioppilaaksi Imatran yhteislyseosta vuonna 1965. Hän ei lähtenyt opiskelemaan, vaan muutti Lahteen, jossa työskenteli pari vuotta mainosalalla.

Lappeenrannan kauppaopistosta hän valmistui yomerkonomiksi yhden vuoden kestäneeltä kurssilta vuonna 1969 ja sai viran Rauhan sairaalan lääkärien kansliasta.

Muutto Tampereelle - kenkätehtaiden kaupunkiin

Vuonna 1973 Pirjo tuli Rauhasta Tampereelle. Hän työskenteli kolmetoista vuotta Kenkätehdas Lana Rentto Oy:ssä konttorin esimiehenä ja johtajan sihteerinä.

1990-luvun lama vaikutti pitkään Pirjon elämään. Neuvostoliiton hajoamisen seurauksena alkoi suomalaisen teollisuuden ahdinko.

- Myös kenkätehdas Lana lopetettiin, kun vaihdantatalous Neuvostoliiton kanssa hiipui, Pirjo kertoo. - Olin ensimmäisen kerran elämässäni työttömänä.

Parin vuoden työttömyyden jälkeen, jona aikana perhe lisääntyi, Pirjo pääsi vuodeksi työllistämiskurssille Aikuiskoulutuskeskukseen ja valmistui atk-sovellusneuvojaksi.

Työllistämiskurssilta hän pääsi töihin harjoittelu- paikkaansa Yrittäjäin Tili Ja Neuvonta Oy:öön. Pirjo

oli muutaman vuoden saanut olla töissä, kun lama alkoi vaikuttaa tilitoimistoihinkin. Yritys joutui supistamaan toimintaansa ja viimeiseksi tulleet saivat kenkää. Pirjo oli jälleen työttömänä. Puolen vuoden työllistämisyksiköt kuuluivat Yhdessä selviytymisen tuki ry:n kahvilassa sekä Hervannan seurakunnan diakoniatyössä.

Työttömänä vaan ei toimeettomana

Pitkät työttömyysjaksot aktivoivat uusiin harrastuksiin. Kirjoitusryhmissä käyminen alkoi Hervannan kirjastossa, jossa opettajana oli nykyinen Viita-Akatemian opettaja Niina Hakalahti.

Toinen uusi harrastus oli vatsatanssi. Tanssin opetus alkoi Hervannan seurakunnan diakoniatyönä, kun hän piti tunteja Hervannan työttömille. Hän opetti vatsatanssia myös Tampereen seudun työttömien yhdistyksessä ja sen jälkeen sai jalkansa opistoihin. Ensimmäiset itämaisen tanssin tunnit olivat Virroilla ja Hämeenkyrössä. Opetustunteja tuli lisää kovalla vauhdilla, koska elettiin itämaisen tanssin noususuhdanteita. Hän oli tuntiopettajana myös Tampereen työväenopistossa ja Ahjolan kansalaisopistossa.

Pirjo suoritti Masrah ry:n itämaisen tanssin opettajatutkinnon. Hän oli mukana perustamassa itämaisen tanssin yhdistystä Tampereelle. Mihrimah ry perustettiin 1997. Pirjo toimi mm. yhdistyksen puheenjohtajana ja jäsenlehden Mirhamin päätoimittajana. Yhdistys järjesti syksyisin oman tanssiryhmänsä näytöksen Sampolan juhlasalissa ja keväisin oli harrastajien vuoro. Parisensataakin esiintyjää saattoi olla opiskelijänäytöksessä, jossa esiintyivät lähiseutujen kaikkien opistojen opiskelijat.

Jo nuorena Pirjosta tuli ammattiyhdistysaktiivi

Pirjo liittyi reilu parikymppisenä Kuntayhtymäin Virkamiesyhdistykseen (KyVy) ollessaan Rauhan sairaalassa töissä. Pian hän olikin Imatran yhdistyksen hallituksessa tiedotusvastaavana. Hän toimi myös paikallisessa Merkonomiyhdistyksessä.

Tampereella hän liittyi Suomen Teollisuustoimihenkilöiden Liittoon (STL), vaikka työhöntulohaastattelussa kenkätehtaan johtaja oli kieltänyt liittymästä ja lapsia tekemästä. Täälläkin hän joutui paikallisjärjestön hallitukseen. - Se ei kuitenkaan ollut kovin pitkä ajanjakso, koska silloin alettiin vaatia poliittisen kannan ilmaisemista, Pirjo muistelee - En ollut valmis tähän ja erosin hallituksesta itse. STL:n kuuden viikon mittainen lakko vuonna 1980 paransi teollisuustoimihenkilöiden palkkoja huomattavasti, joillakin jopa 100 prosenttia.

- Lakkokokoukset olivat hurmoshenkisiä, naurahdaa Pirjo - en ollut koskaan kokenut vastaavaa.

Tilitoimistoaikana Pirjo oli Tilitoimihenkilöt ry:n (TITO) hallituksessa ja tiedotusryhmässä sekä yhdistyksen lehden Tositteen aktiivinen toimittaja. Hän oli myös TVK-laisen Erityisalojen Toimihenkilöliiton (ER-

TO) edustajistossa TITOn edustajana ja kirjoitti Ertolehteen.

Tampereen työväenopistossa opiskelijana ja harrastajana

Kun Pirjo muutti Tampereelle, hän ajatteli jatkaa Imatran työväenopistossa alkanutta harrastusta ja ilmoittautui Tampereen työväenopiston näytelmäpiiriin.

Ilmoittautuminen tapahtui henkilökohtaisesti Sampolan aulassa. Pirjo muistaa pitkät jonot, jotka ulotuivat ulos saakka. Jonotus tapahtui täysin rauhallisesti, kukaan ei etuillut eikä hermostunut, vaikka saatettiin joutua jonottamaan tunninkin verran. Pirjo pääsi haluamalleen kurssille. Ohjaajista jäi mieleen Erkki Aura. Kolmannessa kerroksessa sijainneen kahvilan intiimi, rento ja hikinenkin tunnelma oli vasta kaupunkiin muuttaneelle mieleenpainuva.

Vuosien aikana hän on käynyt piirtämässä, kieliä opiskelemassa, valokuvaus- ja ompelukursseilla, psykodraamaa ja kirjoittamista opiskelemassa. Venyttely-, rentoutus- ja jumppatunneilla sekä aikuisbaletissa ja tietokonekursseilla.

Lopullisesti Pirjo satoi Tampereen työväenopistoon tuntiopettajana toimiminen. Hän opetti täällä itämaista tanssia toistakymmentä vuotta ja jäi vuonna 2010 eläkkeelle 65-vuotiaana tästä työstä.

Pirjo osallistui aktiivisesti tuntiopettajille suunnattuihin koulutuksiin. Mieleen on erityisesti jäänyt, kun opistojen tuntiopettajia yritettiin sivistää pedagogisesti. Tuntiopettajilta kun ei oltu vaadittu näitä opintoja, vaan monet harjoittivat ammattiaan pelkällä innostuneisuudella ja harrastuneisuudella.

Kirjoittaminen verissä..

- Olen kai aina ollut kirjoittamisessa aktiivinen. Pienenä kirjoitin runoja ja satuja - olen oppinut kirjoittamaan viisivuotiaana, Pirjo kertoo. - Kirjeitä kirjoittelin serkkujen kanssa jo kansakouluikäisenä.

Tallella ovat päiväkirjat kahdenkymmenen vuoden ajalta. Blogipäiväkirjaa hän on pitänyt yhdeksän vuotta Tanssivan Harmaan Pantterin nimellä, eläkkeellejäämisblogi on nimeltään Viimeiset tanssit. Opiskelijoille suunnatun blogin hän on jo lopettanut. Pirjo sanoi suunnittelevansa lehtitekstien leikekirjaa. Kaikki vuosien varrella julkaistut tekstit kun ovat tallella siellä sun täällä huushollissa.

- 1990-luvulla aloin käydä kirjoituskursseilla. Kirjoittamisesta tuli vähitellen tavoitteellisempaa ja se suuntautui enemmän kaunokirjallisuuteen, Pirjo kertoo. - Otin osaa kirjoituskilpailuihin ja saavutin jonkinlaista menestystäkin.

Juuri viime vuonna 25 vuotta täyttänyt Viita-akatemian oli myös Pirjo opinahojo legendaarisen Kullervo Järvisen aikana.

- Kirjoittaminen on minulle tärkeää. Kirjoitan mil-

loin ja missä vain. Kynä ja paperi riittävät. Yleensä käytän kyllä vihkoja, koska en voi hävittää mitään. Nykyisin tulee aika paljon kirjoitettua suoraan koneelle, etenkin kurssitehtävät, Pirjo kertoo.

Eläkkeelle päästyään Pirjo on alkanut käydä Muistojen helmet -kurseilla työväenopistossa.

- Nämä kurssit sopivat erinomaisesti henkilölle, joka haluaa muistella omaa elämäänsä kirjoittamalla. Jokaisella on oma ainutlaatuinen elämä, joka on kirjoittamisen arvoinen. Kurseilla ei tarvita suomenkielen kielioopin hallintaa, vaan mennään tarina edellä. Tarina on tärkeämpää kuin oikeinkirjoitus, johon myös saa ohjausta.

Osallistujalla ei tarvitse olla minkäänlaisia muita tavoitteita, esim. kirja tai muu julkaisu. Sellainen tarve tulee myöhemmin, jos on tullakseen ja sitä varten ovat Muistojen Helmet kirjaksi -kurssit. Tekstit voi aivan hyvin laittaa pöytälaatikkoon. Annetut tehtävät kirjoitetaan joko tunnilla tai kotona. Halutessaan kokeuksensa voi jakaa toisten kurssilaisten kanssa, kun kurssilla käsitellään tekstejä. Voi kirjoittaa käsin tai koneella. Kurssille tullessa ei tarvitse edes muistaa erityisesti mitään. Se onkin parasta, kun tehtävät alkavat aktivoida muistia: esim. kirjoita ensimmäisestä asunnosta, puhelimesta, radiosta, ruisleivästä, leipomisesta. Kun alkaa muistaa, niin muistoja tulee koko ajan lisää - se on ollut hämmästyttävä kokemus.

- Olen onnellinen, että sain koottua esikoiskirjani Bostonin Punainen Hehku.

Luettuamme Pirjon kirjan voimme sitä suositella. Siinä on elämänmakuisia kertomuksia ja runoja. Kirjaa saa ostaa kirjoittajalta. Lainaksi sitä saa Tampereen

kaupunginkirjastosta.

Muisto

Vielä ovat
kuivuneet veren väriset ruusut
lasimaljassa vinolla pöydällä
Ja nurkassa jäänyt vesiämpäri.

Ikkunaruudussa Bostonin punainen hehku
Palaneen ihon tuoksu
Kielellä eilinen humala.
Toisessa huoneessa
itkee lapsi.

Mitä Pirjo tekee nyt?

- Olen ollut neljä ja puoli vuotta eläkkeellä. Kirjoitan, luen, valokuvaan, neulon ja virkkaan, katson telkkaria, päivitän blogejani ja viihdyn somessa. Hoidan mummon tehtäviä. Olen naimisissa, minulla on kolme lasta, seitsemän lastenlasta ja yksi lapsenlapsenlapsi. Vedän Hervannan Eläkkeensaajien yhdistyksessä senioritanssia ja venyttelyjumppaa sekä pelaan bocciaa. Koan elämäntarinaani kirjaksi.

TEKSTI SIRKKA-LIISA JUKARAINEN ja ULLA MYLLÄRNIEMI
KUVA SIRKKA-LIISA JUKARAINEN

Kiinnostavatko sukusi tarinat - kirjoittaisitko omasta elämästäsi?

Mitä enemmän ikää kertyy, sitä voimakkaammin muistot pyrkivät pintaan. Kiinnostumme juuristamme ja sukututkimuskurssit täyttyvät. Moni sukunsa tutkija haluaisi täyttää sukupuunsa oksiston tarinoista. Myös oma elämä niin kipeine kuin iloisine tapahtumineen alkaa näkyä kokonaisuutena, josta olisi mukavaa jättää jälkipolville niin faktatietoja kuin tunnelmia. Uskaltaisiko elämästään ja sukunsa tarinoista lähteä kirjoittamaan? Muuallekin kuin pöytälaatikkoon?

Työväenopisto ja muut kansalaisopistot Pirkanmaalla ovat ansiokkaasti järjestäneet elämäntarinan kirjoittamisen kurssia. Elämäntarinat yhdistävät kurssilaisia, vaikka jokaisella on omansa. Aikakaudet sotineen ja rauhoineen, perinteet, tavat, esineet ja ihmisten tunteet yhdistävät. Kirjoittajat voivat olla kotoisin maalta tai kaupungista, yhteiskunnalliset taustat ja aatteet ovat monenlaisia. Yhdessä kokoontuminen rikastaa kaikkien maailmankuvaa.

Pirkanmaalaiset elämäntarinakirjoittajat päättivät perustaa yhdistyksen viime kesänä. Jäseniä on jo kolmenkymmentä mm. Tampereelta ja Sastamalasta.

Pirkanmaan Elämäntarinayhdistys kokoaa yhteen kirjoittamisen harrastajia, innostaa ja kannustaa kirjoittajia keräämään omista juurista kertovia tarinoita. Se järjestää kirjoittamiseen liittyviä teemapäiviä, seminaareja ja kirjoituskilpailuja. Yhdistys pyrkii tekemään tunnetuksi ja edistämään elämäntarinakirjoittamista.

Jos olet haaveillut omien tarinoidesi näppäilemisestä paperille tai olet niitä kurseilla tai itsekseesi kirjoittanut, tule mukaan yhdistykseen.

Jos kiinnostuit, laita viesti facebook-sivullemme: Pirkanmaan Elämäntarinayhdistys tai lähetä sähköpostia osoitteeseen: pirkanmaanelamantarina@gmail.com

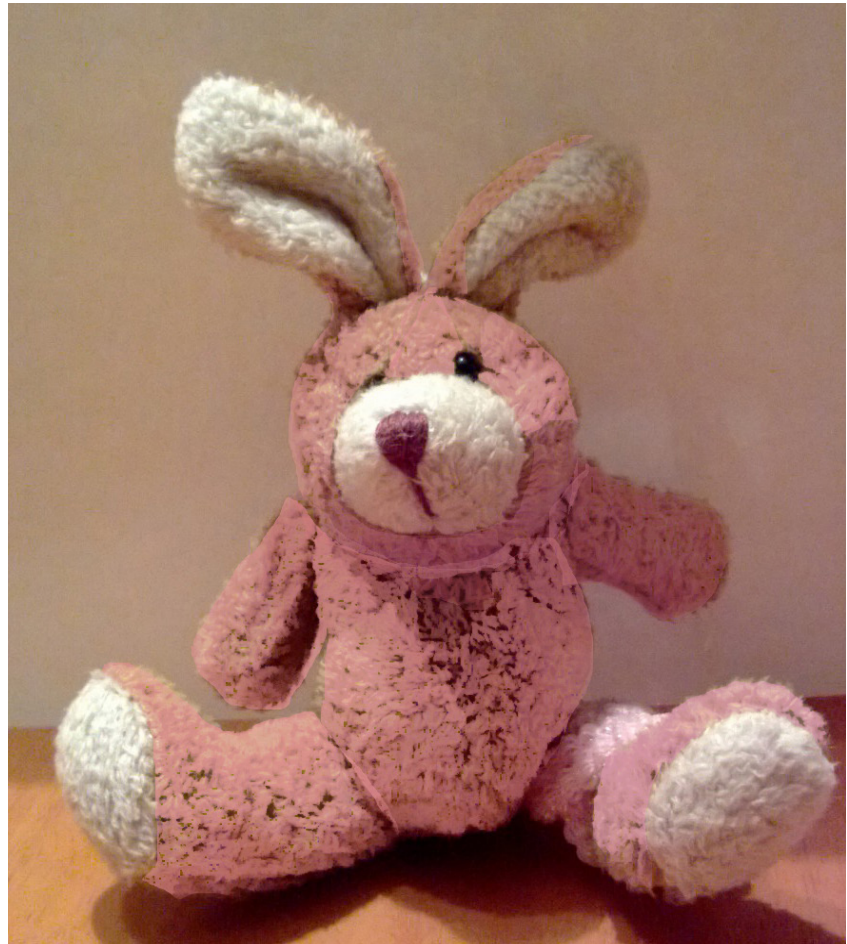
TEKSTI RAISA-TIINA LAHTINEN, Pirkanmaan Elämäntarinayhdistyksen jäsen

Nalkuttava PUPU

Roi oli joulun vietossa äitinsä luona ja sai tältä lahjaksi vaaleanpunaisen pöydällä istuvan puhuvan pupun. Roi laittoi pupun pöydälle ja hetken kuluttua pupu sanoikin: Muista ottaa antabus! Roi hymyili väkinäisesti ja kiitti lahjasta. Koko joulun pupu toisti kolmen tunnin välein viestiään ja Roin hymy muuttui jo kouristuneeksi hampaiden näyttelyksi. Tapaninpäivän iltana Roi pääsi kotiin ja kun pupu vielä kerran sanoi: Muista ottaa antabus! Roi heitti sen seinään. Pupusta kuului ruksahdus, ja Roi totesi ettei hän voisi laittaa pupua roskiinkaan kun kerran oli sen lahjaksi saanut, joten hän päätti antaa sen Paulle joululahjaksi.

Pau tuli häkkäristä paistinlastan ja puhallettavan alligaattorin kanssa ja löysi Roin odottamasta oveltaan. Roilla oli kiire, joten hän vain antoi puhuvan pupun ja poistui paikalta nopeasti. Pau meni paistamaan perunoita ja laittoi pupun maustehyllylle. Lulu-kissa makoili alligaattorin päällä ja puhkoi muovin kynsillään. Alligaattori tyhjeni, mutta se ei Lulua haitannut vaan se lojui paikoillaan ja kehräsi. Yhtäkkiä kuului komento: Muista ajella häpykarvasi! Pau heitti seinään pupun, joka meni henkilökohtaisuuksiin ja poimiessaan sitä keittiön nurkasta hän tajusi ettei lahjaa voi roskeen laittaa, joten hän päätti antaa sen Armada-tädille, joka varmasti pärjäisi nalkuttavan pupun kanssa.

Armada-täti kirjoitti tarinaa, jossa lattialistojen alta esiin ryömivät turkiskuoriaisten toukat olivat itse asiassa Tsingis-kaanin joukkojen perillisiä ja aikeissa valloittaa maailman kun Pau tulikäväisemään ovela ja toi Armada-tädille vaaleanpunaisen puhuvan pupun. Armada-täti odotti hetken, mutta kun pupu ei heti sanonut mitään päätti hän lisätä tarinaan hiukan tomaattimurskaa veristen actionkohtausten korvikkeeksi eli turkiskuoriaisen tou-

kat lähtivät lähipizzeriaan hiukopalle kesken sotarekensä. Armada-täti kirjoitti pitkään ja kävi nukkumaan vasta aamukolmelta. Juuri kun hän oli nukahtamaisillaan pupu kiljaisi: Muista sirotella torakoi-ta sänkyysi! Armada heitti pupun seinään ja jatkoi uniaan.

Elvenna istui kahvilassa inkapi-po päässään ja näki, että paikalle saapui lyhyt ja erittäin paksu mustiin pukeutunut sekopäistä noitaa muistuttava naisihminen eli Armada-täti, joka ei ollut hänen tätinsä vaan pikemminkin tuttavansa tuttu. Armada-täti tuli pöytään istumaan eivätkä hesuinkaan kohdanneetsat-umalta vaan kumpikin kaivoi kas-siaan. Armada antoi Elvennalle kutomansa vaaleanpunaisen mohair-pannan ja kaupanpäällisenä puhuvan pupun ja Elvenna antoi Armadalle rasiällisen ananas-kinuskileivoksia. Kotiin päästyään Elvenna satoi kapealla huivilla korvat piiloon ja hiukset taakse, sillä ovellehan voisi yllättäen tulla virpoja tai Jehovan todistajia tai ehkä jopa poliiseja. Pupun hän laittoi keittiön pöydälle ja sitten hän alkoi etsiä aineita banaani-pähkinäleivoksiin. Äk-

kiä pupu rääkäisi: Muista karaista tukaanit! Elvenna hätkähti niin että täysinäinen munakenno putosi lattialle ja kaikki munat särkyivät. Elvenna ei piitannut niistä vaan alkoi pohtia pitäisikö hänen hankkia tukaaneja ja miten ne parhaiten karaistaisiin. Ehkä ne voisi pakkasella päästää hetkeksi lentelemään lasitetulla parvekkeella? Vai pitäisikö niille kenties syöttää näkkileipää? Elvenna totesi tyytyväisenä, että puhuvasta pupusta olisi varmasti suuri apu, jos hän joskus hankkisi tukaaneja.

TEKSTI SOILI SARELLI, Viita-Akatemian 2. vuosikurssi
KUVA TUULA VATANEN ja ULLA JOUSMÄKI

Viita-akatemian toiminta alkoi Tampereen työväenopistossa 25 vuotta sitten. Soili Sarellin lisäksi Pirjo Aarnio on saanut nauttia kirjoittamisen oppeja kuuluisassa Viita-akatemiassa.

Opiskelijayhdistys toivoo menestystä Viita-akatemialle ja onnistumisen iloja kirjoittamisesta innostuneille.

Toimistopäällikkö Helena Mäkinen

Seinäjoella syntyneellä Tampereen seudun työväenopiston toimistopäällikkö Helena Mäkisellä oli juhlavuosi hänen täyttäessään viime keväänä 60 vuotta.

Perhesuhteistaan ja opinnoistaan Helena kertoo: - Minulla on mies **Juha** ja aikuiset lapset **Heli** ja **Olli**. Sitten on vielä vehnäterrieri Val-lu. Helillä on aivan ihana 5-vuotias Oliver-poika, ja Ollille on tulossa perheenisäystä ensi maaliskuussa.

Olemme asuneet Ikurissa omakotitalossa vuodesta 1987 lähtien. Ikuri on mahtava paikka asua – ulkoilu-mahdollisuudet ovat upeat ja uimaan pääsee Tesomajärvelle pyörällä polkien parissa minuutissa.

Kouluni kävin Valkeakoskella: ylioppilaaksi valmistuin v. 1973 Valkeakosken Yhteiskoulusta ja yo-merkonomiksi Valkeakosken Kauppaoppilaitoksesta vuonna 1975.

Työura

Helena tuli 1975 Tampereen kaupungin palvelukseen hoitamaan aravalainoja.

Vuosina 1979-1983 oli vuorossa Jyväskylän kaupungin rahatoimistossa myös aravalainojen hoito.

- Olen juossut mieheni perässä, toteaa Helena, eli paluu Tampereelle tapahtui 1983.

- Odotin toista lastamme, joten en heti työllistynyt. Vuonna 1984 menin kaupungin kouluvirastoon pariksi kuukaudeksi ja sain samana vuonna vakituisen paikan varastokirjanpidosta, jossa työssä olin aina vuoteen 1988 asti. Tänä aikana olin välillä sijaisena revisiotoimistossakin (nykyisin sisäinen tarkastus) muuttaman kuukauden.

- Vuodesta 1988 toimin kymmenen vuotta kirjanpitäjänä Tampereen kaupungin laskentatoimistossa. Siellä työhöni kuuluivat eri taloushallinnon ohjelmien pääkäyttäjä- ja reskontranhoitajan tehtävät sekä koulutin ja opastin myös paljon

- Laskentatoimistosta siirryin tänne työväenopistoon helmikuussa 1998. Tehtäviini kuuluvat talous- ja henkilöstöhallinnon sekä esimiestehtävät. Tämä on ollut paras työpaikkani. Työ on itsenäistä, haasteellista, vaihtelevaa ja mielenkiintoista. Saan olla ihmisten kanssa tekemisissä.

Työuran pidentäminen 68 vuoteen ei ainakaan tässä vaiheessa saa kannatusta. Helena on valmis lopettamaan ansiotyön viimeistään 64-vuotiaana.

Harrastukset

Kuorolaulu Sampolan Laulajissa on Helenan tämänhetkisistä harrastuksista ykkössijalla. Kuoroon hän liittyikin heti aloittaessaan työt Sampolassa.

Muun muassa puheviestintää, venytellen hyvää oloa ja ruokakurssejakin on eri vuosina kertynyt rentouttamaan ja virkistämään Helenan vapaa-aikaa.

Kuoroharrastus jatkuu edelleen ja yleensä Helena jääkin suoraan työpäivän jälkeen kuoroharjoituksiin. Huolimatta harrastuksesta ”työpaikalla” hän kokee tämän rentouttavana.

Opistojen yhdistyminen

Yhdistymisen Ylöjärven työväenopiston kanssa Helena näkee positiivisena asiana. Vapaan sivistystyön puolestapuhujana Helena näkee tulevaisuuden haasteellisen tulevien valtionosuuksien leikkaukset. Siihen pyritään, ettei tarvitsisi nostaa kurssihintoja, vähentää opetusta eikä supistaa kurssitarjontaa.

Opiskelijayhdistykseltä Helena toivoo edelleen tukea opiston toiminnalle ja opiskelijoiden edunvalvontaa.

TEKSTI ULLA MYLLÄRNIEMI ja TARJA HÄNNINEN
KUVA ULLA JOUSMÄKI

Eläkkeelle opistosta, vaan ei yhteiskunnallisten asioiden seuraamisesta

Yhteiskunnallisten aineiden johtava opettaja **Sirkka-Liisa Häyrynen** jäi eläkkeelle elokuun lopussa. Hän tuli opiston palvelukseen syksyllä 1987. Sirkka-Liisan aikana yhteiskunnallisten aineiden kurssien määrä lisääntyi ja tarjonta monipuolistui. YTM Sirkka-Liisa Häyrynen koulutautui laatuasioissa, ja hän vastasi rehtori **Pertti Timosen** aikana pitkäjänteisestä opiston kehittämis- ja laaturyöstä. Tämä työ palkittiin 2006, kun Tampereen työväenopisto sai Opetusministeriön Lautupalkinnon.

Yhteiskunnallisten aineiden kurssien suunnittelu siirtyi koulutussuunnittelija **Kristiina Kestiselle**. Kristiina toimi pitkään opiston tuntiopettajana ja Sirkka-Liisan alaisuudessa ennen koulutussuunnittelijaksi siirtymistään. Kristiina muistelee, kuinka Sirkka-Liisa luotsasi tuntiopettajan turvallisesti ja kannustavasti kansalaisopistotyöhön ja istutti siinä ohessa vapaan sivistystyön aatetta. Sirkka-Liisan suunnittelijan otetta leimasi monipuolisuus, ennakkoluulottomuus ja ajan hengen tavoittaminen ja konkretisoiminen myös kurssien tasolle.

- Toivottavasti onnistun jatkamaan tällä tiellä, Kristiina pohtii.

Olet ollut nyt pari kuukautta eläkkeellä, mitä eläkepäiviisi kuuluu, Sirkka-Liisa?

- Vielä tuntuu siltä, että olen välitilassa. Aika kuluu kuitenkin hyvin muun muassa lastenlasten seurassa. Samat harrastukset jatkuvat kuin ennenkin eli luen paljon, teen käsitöitä ja hyvillä ilmoilla menen metsään. Yhteiskunnan tapahtumia seuraan edelleen tarkasti, siitä ei mihinkään pääse!

Kakkukahvit juotiin elokuun 18 päivä ”sekopalaverin” yhteydessä. Opiskelijayhdistys toivottaa sekä Sirkka-Liisalle (kuva yllä) että Minnalle (kuva vasemmalla) kaikkea hyvää tuleville vuosille ja kiittää hyvää yhteistoiminnasta.

9

Opiskelijayhdistys muistaa Sirkka-Liisan erityisen hyvin yhdistyksen toimintamme arviointipäivistä. Hän myös usein vinkkasi meille hyviä juttuja ja auttoi tarvittaessa löytämään ratkaisuja.

Minna Kymäläinen täytti täysiä!

Minna on tullut opistoon töihin silloin kun Lukineuvola-projekti alkoi vuonna 2005 elokuussa. Toiminta vakiintui vuoden 2008 alusta ja jatkuu edelleen Opinverstas-nimellä.

Minnan vastuualueena ovat Opinverstas, oppiminen ja kasvatus sekä psykologia.

Sampola-kampukselle työväenopiston työntekijöihin on tullut tänä vuonna **Elina Harju**, jonka vastuualue on teatteri- ja puheilmaisuus ja musiikki.

TEKSTI ANNE KILPONEN ja
KRISTINA KESTINEN
KUVAT ULLA JOUSMÄKI ja
TUULA VATANEN

Kardemummalla maustettu lanttukeitto ja kanelikerma

10

Terveysten edistäminen on yksi opistomme toimialueista. Eikä vähäisin. Opintoryhmät täyttyvät hyvin nopeasti. Ruokaan liittyvät kurssit ovat kysyttyjä. Santeri Vuosara on tuntiopettajana monella niistä. Pyysimme Santerilta jotain maukasta reseptiä SampolAviisin lukijoille. Tässä se on.

Nyt vain tekemään ja herkuttelemaan. Ohje löytyy myös kirjasta ”Chef Santeri - Rakkaat juurekset”.

200 g lanttua
2 sipulia
reilu nokare voita
2 dl kuivaa valkoviiniä (tai korkillinen omenaviinietikkaa)
3 dl kana- tai kasvislientä vettä
3 valkosipulinkynttä
0,5 tl hienonnettua kardemummaa
veitsenkärjellinen cayennepippuria
suolaa ja mustapippuria
kermaa

Kanelikerma:
1 dl vispikermää
1/3 tl jauhettua kanelia

Kuori ja leikkaa lanttu pieniksi kuutioiksi, samoin sipuli. Kuullota niitä kohtalaisella lämmöllä kattilassa voin kanssa rauhallisesti käännelen 5–10 minuuttia. Älä ruskista!

Lisää viini ja anna kiehahtaa. Lisää sitten liemi, hieman vettä ja hienonnettu valkosipuli ja mausteet. Keittele hiljalleen, kunnes lanttu on ihan kypsää.

Soseuta sauvasekoittimella sametisen sileäksi. Lisää soseuttaessa joukkoon sen verran kermaa, että saat keitosta haluamasi paksuisen.

Maistele suola ja pippuri kohdilleen.

TEKSTI SIRKKA-LIISA JUKARAINEN ja
SANTERI VUOSARA
KUVA ANNA-LIISA NIKUS

Hyväntekeväisyyttä Sampolassa: nukkeja ja lastenvaatteita

Tekstiilityönopettaja **Sirpa Kujanpää** on ollut opistosamme opettajana 26 vuotta. Hänen tehtäviinsä on kuulunut tekstiilityön suunnittelu ja opetus.

Nukkepaja Sampolassa

Keväällä Sirpaan otti yhteyttä Unicefin vapaaehtoisten sihteeri **Kati Laine** - Tämä nukke pelastaa lapsen elämän ! – kampanjan merkeissä. Tämä innosti Sirpan aktivoimaan ompeluryhmiensä opiskelijoita valmistamaan Anna ja Toivo - nukkeja.

Rahaa tähän ei kulunut, koska jokaisen ompelua harrastavan kaapin kätköistä tähän tarkoitukseen

löytyi materiaalia runsaasti.

Nuket, jotka edustavat maailman lapsia, valmistettiin vapaaehtoisvoimin ja jokainen nukke sai henkilöllisyystodistuksen, jonka tekijä täytti nukan tiedoilla ja omalla nimellään.

Näin Unicef sai myytäväkseen paljon nukkeja. Yhden nukan 20 €:n vähimmäishinnalla saadaan perusrokotukset yhdelle lapselle maailmanlaajuisessa rokotuskampanjassa.

Taidon ja käsityön viikkoa vietetään keväisin. Viikon tapahtumana Tammerkosken lukio ja Tampereen seudun työväenopisto järjestivät yhteistyössä keväällä 2014 nukkepajan Sampolassa. Anna ja Toivo nukkeja syntyi lukiolaisten ja opiston

opiskelijoiden yhteistyönä lisää. Nukkeja luovutettiin n. 50 kpl Unicefin paikallisedustajille.

Vaatteita katastrofiapuun

- Ompele onnea maailman lapsille – teeman ja haasteen mukaan Sirpa Kujanpään ompeluryhmän naiset ompelivat lastenvaatteita SPR:n katastrofiapuun. Vaatteita syntyi 0-6-vuotiaille omista ja lahjoitetuista kankaista. Ommeltiin kotona ja Sampolassa. Kansainväliseen lastenpäivään 20.11.2014 mennessä vaatteet lahjoitettiin SPR:lle.

Kesäpirtin albumi 2014

KUVAT Jukka Lindholm, kesäpirttiläinen

Yhdistystoimintaa vuodesta 1924 ja yhteisiä kesiä vuodesta 1929

siäisenä, jolloin yhdistys tarjoaa talkooväelle aterian ja saunan talkoiden päätteeksi. Syystalkoot lopetetaan kauden ensimmäisiin pakkasiin. Yhdistyksen talkoisiin on jokainen tervetullut omien voimiansa ja kykensä mukaan. Erityisiä taitoja talkooväeltä ei vaadita, vain ripaus yhteisöllisyyttä auttaa jo pitkälle. Kesäkauden aikana Kesäpirtin arkirutiineissa auttavat kaikki vuorollaan pienissä askareissa saunoissa ja keittiöllä.

Mitä tällä kaikella talkootyöllä sitten saa?

Kesäpirtti sijaitsee Näsijärven rannalla. Rantaviivaa Pirtillä on n. 600 metriä. Yhdistykseltä löytyy soutuvene vapaasti käyttöön. Venerannassa on ihanteellinen grillikatos illanviettoihin. Tampereen alueen ylivoimaisesti paras lavosauna löytyy suurellekin porukalle taikka Pirkanmaan kauneimmalla maisematerassilla varustettu Pikkusauna etelärannalta. Yli satavuotiaasta pääarakennuksesta Pirtistä löytyy vuonna 2007 remontoitu huippukeittiö, jossa valmistuvat meille meidän jokapäiväiset ateriamme edulliseen hintaan.

Alue antaa laajat ulkoilumahdollisuudet lähimetsissä poissa kaupungin vilinästä ja melusta. Aktiivisuutta mahdollistavia toimintaympäristöjä ovat jalka/lentopallokenttä, frisbeekori-, petanque-, tikka- ja renkaanheittoalueet sekä loistavat marja- ja sienimaat. Yh-

Suomen vanhimman työväenopiston, Tampereen työväenopiston, opiskelijayhdistys täytti tänä vuonna kunnioitettavat 90 vuotta. Vuonna 1924 perustetun Toverikunnan, nykyisen Tampereen työväenopiston opiskelijat ry:n hallitus toimii tänäkin päivänä aktiivisesti Tampereen seudun työväenopiston apuna järjestettäessä tapahtumia esimerkiksi Sampolassa ja auttavana linkkinä opiskelijoiden ja opiston välillä. Opiskelijayhdistyksen tarkoituksena ja tehtävänä on opiskelijoiden edunvalvonta. Opiskelijayhdistys pitää yhteyttä poliittisiin päättäjiin ja opistokummeihin, jotta laadukas ja edullinen opetus säilyisi. Opiskelijayhdistys haluaa tukea aktiiviseksi kansalaiseksi kasvamista ja edistää yhteisöllisyyttä sekä opistossa että yhdistyksessämme.

Yhteisöllisyyttä mitä parhaiten pääsee harjoittamaan yhdistyksen kesänviettopaikalla Kesäpirtillä, jonka päivittäiset / vuosittaiset toimet 85 vuoden kokemuksella hoidetaan edelleen talkoilla.

Kesäpirtti sijaitsee Ylöjärvellä Antaverkassa Näsijärven rannalla n. 20 km päässä Tampereelta. Vuonna 1929 silloinen Toveritoimikunta osti reilun 4,5 hehtaarin maa-alan ja alkoi kehittää sitä kesänviettopaikaksi. Tällä hetkellä Kesäpirtin alueelta löytyy 19 mökkiä, 9 mökin rivitalokompleksi, 2 paritalotyyppistä kunnun, Poikakämpä ja Teerimäki, sekä majoitustilat Pirtin yläkerrasta ja Ison Saunan kivijalasta. Majoituskohteiden vuokraukset päätetään joka vuosi toukokuun mökkikokouksessa. Opiskelijayhdistyksen alaisena toimiva kesätoimikunta jakaa kokouksessaan majoitustilat halukkaiden kesken. Yhtenä kriteerinä majoitustiloja vuokrattaessa pitää kesätoimikunta aktiivisuutta yhdistyksen talkoissa ja toiminnassa. Kesäpirtin talkoita riittää melkein pä ympäri vuoden. Pääsääntöisesti viikonloppuiset talkoot alkavat pää-

TEKSTI MATTI TILA
KUVAT NORBERT SCHMIDT

teiset illanvietot, yhteislauluillat/ karaoket, opistokurs-
sit luonnon helmassa ja paljon muuta mielekästä toi-
mintaa löytyy vauvasta vaariin. On tilaa ja mahdolli-
suutta toimia yhdessä ja yksin
Meidät löytää myös somesta: tto-opiskelijat.fi ja face-
book Tampereen työväenopiston opiskelijat ry

15

Kesäpirtti

Kesäpirtti, paikka jossa jokaisen tulisi käydä
ainakin kerran elämässään.

Nähdä Näsijärvi, niemi ja koko Kesäpirtin kauneus.
Kokea Syksy – nähdä värit, niin kirkkaat ja uskomat-
tomat.

Joka kerta kysyen, mistä ne tulevat.

Kokea talvi – sen luminen avaruus, sen puhtaus ja hil-
jaisuus, vain pakkasen pauke vanhoissa hongissa.

Elää kaamos, sininen hetki ympärille kietoutu-
neena.

Kokea kevät – joka selättää talven yhdessä yössä ja va-
laisee maiseman.

Kokea kesä – sen aurinkoiset yöt, valon määrä,
sen silmissä soiva kirkkaus ja kaikki tämä niin nope-
asti.

Saapuessasi Kesäpirtille huomaat ensimmäisenä pu-
nakylkiset hongat, punamullatut mökit,
metsän läpi kimmeltävät silmiisi Näsijärven aavat veet
peilityninä tai vaahtopäinä ryöpyten.

Näet saunat, mökit, rannat ja saaren Matin

Näkymät vievät ajatuksesi kiireestä,
rauhottaen unelmoimaan ja antamaan tilaa hengittää,
asettaen elämänarvosi uuteen järjestykseen.

Rieväkylästä laskeudut tänne ja tunnet saapuneesi ko-
tiin. On lämmin ja turvallinen olla pienen pirtin kai-
nalossa.

Aistit kuuluvasi joukkoon. Tunnet pirtin yhteisölli-
syyden ja huolenpidon toisistaan, matkalaisistakin.
On paikka siis vielä, jossa yhdessä on ennen yksilöä.
Pirtillä on kaikki.

Täällä on elämä, ihmiset, eläimet ja luonto.
Kerran käytyä Pirtillä, et saa sitä mielestäsi.

Kaipuu,
hiljainen surumielisyyys sielussa,
haihtuu vain palaamalla takaisin – Kesäpirtille

9.8.2014 Matti Tila

SampolAviisi 2015

Uudisasukkaana Kesäpirtillä

Kesä 2014 oli allekirjoittaneella ensimmäinen oma mökkikesä, tosin Kesäpirtti oli tullut tutuksi siskojen kautta jo vuosia sitten.

Sain nimiini Töyrylä-nimisen mökin, pienen ja kodikkaan, niin kuin useimmat paikan mökit ovat. Sitten sisustuspuuhiin! Mökissä oli kaikki tarpeellinen varustus, mutta ikä-nainenkin ”tykkää” omilla pikkutavarillaan, verhoilla, tauluilla ym. muuttaa sisustusta itselleen sopivaksi. Mukava oli myös katettu kuisti, missä tuli juotua aamu-, väli ja jorkailtaiset saunakahvitkin. Sauna sinällään oli hyvä rentoutumiskeino, sillä unta ei tarvinnut odotella. Laiskalle kokille valmiit ateriat joka päivä oli yksi päivän kohokohdista. Yksinkin sai olla jos tuntui siltä, mutta aina löytyi kahvi-, peli ja juttuseuraa. Yhteiset juhlat ja illanvietot lauluineen rantanuotiolla kuutamol-

la tai ilman kostuttivat silmätkin.

Näitä muistellessa kiitän kaikkia ystävällisestä suhtautumisesta uudisasukkaaseen ja toivon että muutkin löytävät Kesäpirtin, kesäisen Pir-

tin ja Pirtin kesän.

TEKSTI EILA PÄTTINIEMI
KUVA NORBERT SCHMIDT

16

Puhe KESÄ- PIRTISTÄ

Toivoo Kesäpirtin nuoret

Otteko ikinä miettinyt, olisiko meistä tullu kavereita jossain muualla, tai tunnettaisikohan me edes kaikki toisiamme? Vastaus on epävarma, sillä ilman Kesäpirttiä me oltais saatettu tutustua koskenrannassa, kouluissa tai vaikka baareissa. Tai sitten ei missään edellä mainituissa.

No, ajatusleikki sikseen..

Siitä me Pirtin nuoret ollaan oltu aina samaa mieltä, että ilman kesäpirttiä ja täällä vietettyä aikaa, ei

oltais niin tiivis porukka, kuin mitä nyt ollaan. Kesäpirtillä ollaan koettu vaikka mitä, esimerkiksi leikkejä kentällä, veneajelua busterilla, hengailua TV-huoneessa ruokailun jälkeen, keinumattia, uimista Näsijärven, venereissuja Pimeellesalmelle ja monia muita, mistä ei puhuta ääneen..

Kesäpirtti on antanut meille itsevarmuutta, rohkeutta, yhteisöllisyyttä ja ennenkaikkea ystävyyttä.

Toivottavaahan olis, että meidän ystävyys säilyisi vielä pitkälle. Sil-

lai, että vanhempina istuttais Pirtin edustalla tai saunassa nauramassa meidän hauskoille ja fiksuille nuoruuden reissuille. Ja ehkä se onnistuukin, sillä me nauretaan niille jo nyt, Kesäpirtillä ja sen ulkopuolella.

Loppuun me haluamme onnitella Kesäpirttiä ja samalla kiittää vuosisista mitä ollaan saatu kasvaa ja viettää täällä ainutlaatuisella paikalla.

KUVA ELISE LAITINEN

Vesijuoksu onnistui hyvin, kun Näsijärven vesi oli monta viikkoa juoksuun sopivan lämmintä.

Melontapäivänä pääsi kokeilemaan monelle ihan uutta harrastusta.

KKI - kunnossa kaiken ikää, Kesäpirtin kuntokerho

Kesäpirtin kuntokerho aloitti kesäkuun 2014 alussa ja toimi aktiivisesti kokokesän.

Yhtenä tavoitteena meillä oli vakiinnuttaa yhdistyksen jäseniä perheineen kesäliikuntatoimintaan ja painonhallintaan kesäpaikallamme Kesäpirtillä. Kesän päätyttyä liikunnan aktivoimiskurssi – Kokeillen liikkujaksi - Tampereen seudun työväenopistossa kokoontui kerran viikossa syksyn ajan. Vesijuoksu- ja sauvakävelyryhmät jatkoivat itsenäisesti kaupungissa samoin juoksu- ja kävelylenkit.

Tavoitteemme onnistui hyvin, paitsi miehiä emme saaneet innostumaan mukaan kuin muutaman. Tästä on kumminkin hyvä jatkaa.

17

TULE OPASTETULLE RETKELLE NAAPURIKUNTAAN LEMPÄÄLÄN

Yhteislähtö Sampilasta la 23.5.2015
kello 10, palataan n. kello 16.

Retken ohjelma:

Kuokkalan Museoraitti, viehättävä ja eheä vanhan ajan raitti, jossa on monta pientä museota alkupe-
räisillä paikoillaan. Museoraitin hiekkatie on jo var-
haiskeskiajalla tunnettu Hiidentie. Kauppmuseo, par-
turikampaamomuseo, suutarinverstas, sotaveteraa-
nien perinnekammari, Puskeman Kustaan mökki,
pajamuseo sekä Karjala-aiheinen Sakkola-museo.
Pyhän Birgitan kirkko, Lempäälän kanava, Ämmän-
ristin muistomerkki ja punaisten joukkohauta.

Ruokailu Vaihmalan hovissa. Retkikahvit nautitaan
Lempäälän kanavan varrella.

Matkailuoppaat Aila Lemmetty ja Eliisa Helander

Ilmoittautuminen viimeistään 8.5.2015 mennessä:
Tarja Hänninen, hanninen.t@luukku.com tai
puh. 040 529 6484.

Mukaan otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä.
Retken hinta 45 e / matkat, opastus ja ruokailu.

**Tervetuloa viettämään kulttuurilauantaita
mukavassa seurassa!**

Sampolan juhlaseminaari TULEVAISUUDEN HAASTEET

*Tiivistelmä Marika Enwaldin esitelmästä ”Tulevaisuuden haasteet”
Tampereen työväenopiston opiskelijayhdistyksen 90-vuotisjuhlassa*

18

Tampereen työväenopiston tuntiohjaaja, Marika Enwaldia, oli pyydetty puhumaan Tampereen työväenopiston opiskelijayhdistyksen tulevaisuuden näkymistä. Hän pohti puheessaan toisaalta konkreettisia tulevaisuuden näkymiä ja toisaalta yleisesti työväenopistoyhdistystoimintaan liittyviä arvoja, erityisesti yhteisöllisyyden merkitystä.

Enwald painotti esitelmässään yhdistyksen poliittista merkitystä, joka on tulevaisuudessakin merkittävä tehtävä, kun valtion budjeteissa päätetään vapaan sivistystyön rahoituksesta. Erityisesti tämä poliittinen merkitys tuli esiin tänä keväänä, kun vapaan sivistystyön opiskelijoiden piirissä kerättiin adressi, jotta vapaan sivistystyön rahoitusta ei pienennettäisi. Jatkossakin työväenopistojen yhdistyksillä on tärkeä merkitys opiskelijoiden ja opiston edun ajajana.

Enwald viittasi puheessaan Tampereen työväenopiston opiskelijayhdistyksen yhdistyssääntöihin ja katsoi, että kaikki säännöissä kirjautut tehtävät ovat jatkossakin tärkei-

tä tehtäviä. Näitä ovat Tampereen seudun työväenopistossa opiskelevien opiskelijoiden yleisten ja yhteisten sosiaalisten ja opiskeluun liittyvien etujen ajaminen, yhteisöllisyyden edistäminen, yhteisten kokouksien, kulttuurijuhlien ja -tilai-

suuksien ja opintoretkien järjestäminen sekä yhdistyksen omistaman Kesäpirtin ylläpitäminen Ylöjärven Antaverkassa. Hän kiitteli erityisesti Tampereen työväenopiston opiskelijayhdistyksen lukuvuoden avajaisilaisuuksien ja pikkujoulujuhlojen järjestämisestä, sekä SampolAvisin toimittamisesta sekä ennen kaikkea Kesäpirtti-toiminnasta.

Esitelmän loppupuolella Enwald pohti yhteisöllisyyden merkitystä voimaannuttavana ja yleistä hyvinvointia lisäävänä tekijänä. Hän esitteli joitakin tutkimustuloksia hyvän yhteisöllisyyden hyvinvointia edistävästä piirteistä. Parhaimmillaan yhteisöllinen toiminta tuottaa positiivisia tunteita kuten iloa ja innostusta. Se myös voimaannuttaa ja avartaa, mutta tämän kaiken edellytyksenä on, että yhteisö kunnioittaa jokaisen vapautta, autonomisuutta. Hyville yhteisöille on ominaista se, että ne lisäävät merkityksellisyys ja yhteenkuuluvuuden tunteita. Enwald painotti, että toimiviin yhteisöihin liittyy jotain, mitä ei voi hallita – yhteisöjen hyvinvointiin ja toimivuuteen liittyy jotain mystistä, joka on enemmän kuin osiensa summa. Jotain tällaista mystistä ja voimaannuttavaa yhteenkuuluvuuden tunnetta on täytynyt olla Tampereen työväenopiston opiskelijayhdistyksen piirissä, koska yhdistys on jatkanut toimintaansa sukupolvelta toiselle 90 vuotta. Lopuksi Enwald toivotti yhdistykselle onnea ja menestystä jatkossakin hyvän yhteisöllisen toiminnan ylläpitämisestä.

TEKSTI MARIKA ENWALD
KUVAT NORBERT SCHMIDT

Seminaarissa esiintyivät Tampereen seudun työväenopiston Sampolan laulajien Nauravat Naakat (vasemmalla) sekä Ylöjärven pelimannit (oikealla)

Kansalaisopistojen liiton (KoL) tervehdyksen toi toiminnanjohtaja Jaana Nuottanen

Seminaarissa oli osallistujia useista kansalais- ja työväenopistojen opiskelijayhdistyksistä

19

Kahvittauolla oli monenlaista tarjottavaa

Kuva yllä
Entisiä opiskelijayhdistysaktiiveja: vasemmalta alkaen Anja Tila ja Pertti Pukero Tampereelta sekä Raili Salonen Helsingistä

Kuva oikealla: Kolme puheenjohtajaa, Jyväskylästä Pirkko Paananen (vasemmalla), Tampereelta Sirkka-Liisa Jukarainen ja Helsingistä Ritva Nuutinen

Päättötöitä

Toukokuussa 2014 **Sara Hildén -akatemian** päätötyönäyttely oli Galleria Emilissä ja Studiassa. Päättötöitä oli 18 nuorelta, jotka olivat opiskelleet koulussamme 10-11 vuoden ajan. Nuorten omista kokemuksista ja näkemyksistä syntyneissä teoksissa näkyi raikasta kuvallista ajattelua ja päättötöihin liittyvissä portfoliokirjoituksissa kypsää analyysiä

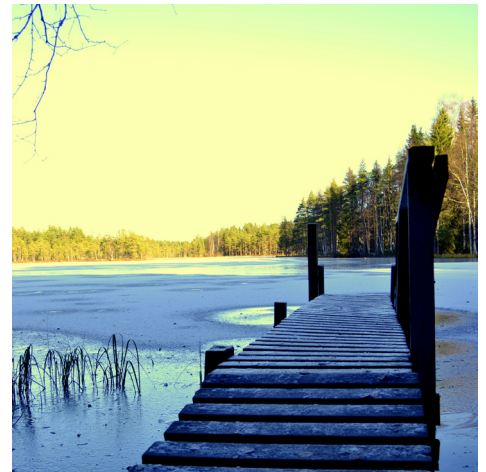
omasta työskentelystä.

Suurin osa teoksista käsitteli ihmisiä, ihmisten välisiä suhteita, erilaisuutta, ulkokuoren ja sisäisen olemuksen ristiriitaa. Toinen tärkeä teema oli luonto: neljä vuodenai-kaa, luonnon ja kaupunkiympäristön vastakkaisuus, ihmisen ja eläimen yhteiset ja erottavat elementit. Tärkeä lapsuuden luontokokemus päättyi yhdessä päättötyössä keraa-

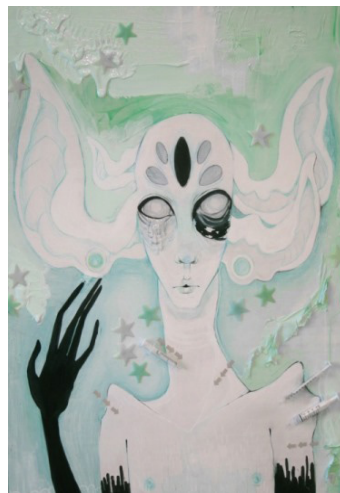
misten käyttöesineiden muodoiksi. Erikoisempia aiheita olivat kansallispukujen merkitystä pohtiva teoskokonaisuus, sarjakuvatarina radioaktiivisten aineiden tutkimisesta sekä stereomaalaus.

Tekniikat vaihtelivat piirustuksesta ja maalauksesta valokuvaan, keramiikkaan, sarjakuvaan ja installatioon.

20

Eerika Leinonen kuvasi sarjassaan *Valo* positiivisia asioita, hetkiä, itselle tärkeitä ihmisiä, perhettä ja ystäviä. Sarjaan kuuluu yhteensä 35 valokuvaa.

Dahlia Pihkasen Omakuva-maalaussarja sisältää näkökulmia siihen, miten ulkokuori, pelot ja oletukset kätkevät ihmisen sisintä. Sarjaan kuuluu viisi erilaista maalausta, joissa mukana pikkuesineitä, hilettä, lapsuuden kiiltotarroja.

Anna Kärki tutki piirroksissaan luonnon ja kaupunkiympäristön vastakkaisuutta: ihminen luonnossa – eläin kaupungissa.

21

Emma Kaskinen maalasi prometheus-leirillä kokoamiaan hyviä, kannustavia, ihmisen sisäisiin ominaisuuksiin perustuvia lauseita sarjakuvanomaisiksi maalauksiksi

TEKSTI HELI TIAINEN
KUVAT RIIKKA AJANKI ja HELI TIAINEN

Sara Hildén -akatemia mukana LOP-tapahtumassa

Lasten oikeuksien päivää vietetään marraskuun lopulla. Tampereella eri yhteisöt ovat rakentaneet jo vuosia päivästä iloisen ja toiminnallisen koko perheen päivän. Tämän vuoden teema oli lapsen oikeus leikkiin. Tapahtuma pidettiin Wapriikissa 23.11.2014.

22

Sara Hilden -akatemia on ollut tapahtumassa mukana neljä kertaa. Tavoitteena on ollut antaa kokemus vuorovaikutuksesta ja leikistä taidekasvatuksen keinoin: on kudottu jättiläishämähäkin verkkoa, solmittu suurta tarinatäkkiä ja työstetty Meidän Tamperetta kuvallisesti.

Sara Hilden -akatemian tämänvuotisen työpajan teemana oli Muumilaakson marraskuu. Lapset saivat muovailla, piirtää ja askarrella kaikenmaailman olentoja mörönkarkostujuhliin yhteiselle mustalle alustalle, jossa ”roihusi iso nuotio”. Askarreltiin myös pikku-

ruisia lyhtyjä värikkäistä papereista.

Muumilaakson upea taustavuoristo kiinnitti huomion jo ovelta käsin. Sen oli maalannut työryhmämme ”monitoimimies” **Jaakko Hukkanen**, joka puuhaili tottuneesti lastenkin kanssa. Innostuneen ja luovan tiimimme jäseniä olivat myös **Aila Lemmetty** ja **Marja Leena Puronniemi** jotka luovivat eri toimissa: oli lasten auttamista ja vanhempienkin neuvomista.

Päivä koostui mukavasta, rakentavasta ja monipuolisesta vuorovaikutuksesta lasten ja heidän mukanaan olleiden aikuisten parissa. Kerroimme myös kuvataidekoulun toiminnasta.

Meillä oli ilo toimia erityisen hyvässä ja rakentavassa yhteistyössä lasten Tampere ry:n puheenjohtaja **Riitta Ollilan** ja hänen kollegansa **Johanna Loukaskorven** kanssa: läheiseen pikkutilaan olimme rakentaneet kodikkaan nurkkauksen, jossa nuo iloiset ”mummut” viihdyttivät lapsia saduilla, sylillä ja tarinoilla.

Tapahtuma oli kokonaisuudessaan kuin isot lastenjuhlat, jossa aikuisetkin pääsivät nauttimaan. Tunnelma oli välitön ja kodikas, kävijöitä oli todella paljon ja kaikille riitti sopivaa ja mieluista, monipuolista touhua - ilmaiseksi. Yhteistyö on voimaa!

TEKSTI MARJA LEENA PURONNIEMI
KUVA MARI-SOHVI NIEMINEN

Puheenjohtaja vaihtui

27.11.2014 Tampereen työväenopiston opiskelijat ry:n vuosikokous valitsi puheenjohtajaksi **Matti Tilan**. Matti on toiminut varapuheenjohtajana ja Kesäpirtin isäntänä yli kymmenen vuotta sekä ollut aktiivinen yhdistyksen jäsenen melkein koko ikänsä.

Onnea Matille ja hyviä vuosia eteenpäin yhdistyksessä!

Hallitukseen toimikaudelle 2014-2015 valittiin:

Tarja Hänninen,	Marja-Leena Kujansuu,
Päivi Kuikka,	Petri Kuvala,
Pauli Koivunen,	Kimmo Liljeqvist,
Alina Koivunen,	Suvi Lindholm,
Jukka Kujansuu,	Kosti Mantonen.

KUVA ULLA JOUSMÄKI

TOP-visa Muumit

Vuosi 2014 oli Tove Janssonin juhluvuosi. Elokuun 9. pvä tuli 100 vuotta hänen syntymästään. Tove Jansson oli suomenruotsalainen kirjailija, taidemaalari, filosofian kunniatohtori, pilapiirtäjä ja sarjakuvataiteilija, joka tunnetaan parhaiten muumihahmojen luoja. Siispä TOP-visa aiheesta.

1. Koska Muumimuseo perustettiin Tampereelle?

- a 1977
- b 1987
- c 1999

2. Kuka on kirjoittanut Muumi-kirjat?

- a Astrid Lindgren
- b Tove Jansson
- c Kirsi Kunnas

3. Mikä on ensiteos?

- a Muumit ja suuri tuhotulva
- b Taikurin hattu
- c Muumipapan urotytöt

4. Toven äidin suvun yhteinen kesäpaikka oli Tukholman saaristossa, jossa hän vietti lapsuutensa kesät. Huvila ja sen ympäristö olivat esikuvina Muumeille ja Muumilaaksoille. Mikä on saaren nimi?

- a Blidö
- b Sommarö
- c Bollö

5. Ainoa Tove Janssonin maa-laama alttaritaulu on

- a Kustavin
- b Teuvan
- c Vöyrin kirkossa

6. Mymmeli, jonka kaulassa on rusetti ja päällä selkäpuolelta napitettu mekko, on Pikku Myyn

- a serkku
- b isosisko
- c äiti

7. Elämänkumppaninsa Tuulik-ki Pietilän kanssa Tove Jansson asui kesät Pellingissä sijatsevasa Klovharun saarella.

- a Ahvenanmaan
- b Turun
- c Porvoon saaristossa

8. Minkä ikäinen Muumipeikko (hahmona) on?

- a 59
- b 69
- c 79 vuotta

9. Onko Muumimammalla ja Muumipapalla

- a yksi
- b kaksi
- c kolme lasta ?

10. Voiko Hattivateista saada

- a päänsäryn
- b sähköiskun
- b ihottuman ?

11. Mikä on Muumilaakson hahmoista pienin?

- a esi-isä
- b Pikku Myy
- c hattivatti

12. Onko Hemulilla päällään aina

- a hame
- b haalarit
- c sadeviitta

13. Syntyivätkö Hattivatit

- a munista
- b siemenistä
- c itiöistä

14. Muumipapalla on aina hattu päässä, mutta minkälainen hattu?

- a knalli
- b silinterihattu
- c lippalakki

15. Tunnistaako Niiskuneidin a nutturasta ja rannerenkaasta b otsatukasta ja kultaisesta nilk- karensaasta

- c poninhännästä ja sormuksesta
16. Mikä on Nipsun vanhempi- en nimi?
- a Hosuli ja Sosuli

b Tiuhhti ja Viuhhti
c Vilijonkka ja Vilijaana

17. Sanotaan että Muumilaakson poliisi olisi työtön ilman Haisu- lia. Miksi?

- a koska on varas ja ahne sekä pitää arvokkaista esineistä
- b katkoo puita ja heittelee kiviä
- c kastelee kaikki paikat

18. Mistä erottaa Tiuhhti ja Viuh- ti hahmot?

- a koosta
- b pukeutumisesta
- c äänestä

Tiuhhti on miespuoleinen ja sini- nen vaate ja punainen tötterölak- laki. Viuhhti on naispuoleinen pu- nainen vaate ja sininen tötterö- laki. Heillä on musta tukka ja iso matkalaukku.

LAATINUT ULLA MYLLÄRNIEMI

1b	johannausyö	17 a Ainoa	lakkia
2b	juhannusyö	17 a Ainoa	lakkia
3a	Ilmesty v	17 a Ainoa	lakkia
4a	1945	17 a Ainoa	lakkia
5b	16 a Hosuli on	17 a Ainoa	lakkia
6b	Myös Myy-	17 a Ainoa	lakkia
7c	melin ja Pikku	17 a Ainoa	lakkia
8b	Myyntiä oli	17 a Ainoa	lakkia
9a	Myyntiä oli	17 a Ainoa	lakkia
10b	Ukonimillä	17 a Ainoa	lakkia
11a	Asuu kaake-	17 a Ainoa	lakkia
12a	puhna.	17 a Ainoa	lakkia
13b	Siemenistä,	17 a Ainoa	lakkia
14b	Siemenistä,	17 a Ainoa	lakkia
15b	Siemenistä,	17 a Ainoa	lakkia

Tampereen työväenopiston opiskelijat ry
Sammonkatu 2,
33540 Tampere
puh. 044 349 1031
www.tto-opiskelijat.fi

Tampereen seudun työväenopisto
Sammonkatu 2,
33540 Tampere
puh. 044 801 6471
tyovaenopisto@tampere.fi
www.tampere.fi/tyovaenopisto

TAMPEREEN SEUDUN
TYÖVÄENOPISTO